

Grad Sarajevo
City of Sarajevo

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Kanton Sarajevo
Grad Sarajevo
GRADSKO VIJEĆE

Broj: 01-GV-02-336/22
Sarajevo, 23.02.2022. godine

Na osnovu člana 26. stav 1. tačka 2. i člana 74. stav 1. Statuta Grada Sarajeva („Službene novine Kantona Sarajevo”, broj 34/08 – prečišćeni tekst), Gradsko vijeće Grada Sarajeva, na 12. sjednici održanoj dana 23.02.2022. godine, primilo je k znanju

Informaciju o implementiranim projektima finansiranim iz međunarodnih i lokalnih fondova u 2021. godini.

PREDSJEDAVAJUĆI GRADSKOG VIJEĆA

Jasmin Ademović, s.r.

Adresa: Hamdije Kreševljakovića 3
71000 Sarajevo, BiH
Tel: +387 33 216 659
Fax: +387 33 205 874
Email: gsgv@sarajevo.ba
Web: gradskovijece.sarajevo.ba

Grad Sarajevo
City of Sarajevo

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Kanton Sarajevo
Grad Sarajevo
GRADONAČELNICA

INFORMACIJA

O IMPLEMENTIRANIM PROJEKTIMA FINANSIRANIH IZ MEĐUNARODNIH I LOKALNIH FONDOVA U 2021. GODINI

Sarajevo, februar 2022. godine

Adresa: Hamdije Kreševljakovića-3
71000 Sarajevo, BiH
Tel: +387 33 407 443
Fax: +387 33 208 341
Email: grad@sarajevo.ba
Web: www.sarajevo.ba

I UVOD

Grad Sarajevo kao lider po uspješnosti dobivenih i sprovedenih projekata među jedinicama lokalne samouprave vodi razvojnu politiku putem raznih međunarodnih i lokalnih projekata. Kroz finansijska sredstva dobivena iz projekata nadomještaju se nedovoljna budžetska sredstva te se na taj način stvara pozitivan i produktivan poslovni ambijent i klima koja je inspirativna i inkluzivna za sve inicijative i ideje građana.

Nakon što je Gradska služba za lokalnu samoupravu i razvoj grada, uz svestranu podršku rukovodstva Grada, svojim standardnim aktivnostima iz djelokruga rada Službe, dodala i projektni pristup te postala uspješna u povlačenju sredstava iz međunarodnih i lokalnih fondova, rukovodstvo Grada je formiralo novi Odsjek – Odsjek za pripremu projekata s ciljem obezbjeđivanja dodatnih sredstava za potrebe iz zajednice, a time i osnaživanje razvojne politike Grada. Radi se o novom proaktivnom i inovativnom pristupu u radu uprave koji može poslužiti kao primjer dobre prakse i drugim jedinicama lokalne samouprave. Vremenom, stečena znanja i iskustva su rezultirala povlačenjem značajnijih, a onda i višemilijunskih sredstava iz međunarodnih fondova te pozicioniranje Grada Sarajeva kao poželjnog partnera za međunarodne projekte i procese. Danas, Grad Sarajevo je respektabilan i pouzdan partner, prepoznat od strane međunarodnih i domaćih donatora.

Bitno je napomenuti, pored vidljivog, finansijskog aspekta obezbjeđivanja dodatnih sredstava iz međunarodnih fondova u našu zajednicu, još je značajniji onaj koji nije toliko vidljiv na prvi pogled, a to je pozicioniranje Grada Sarajeva kao lidera određenih procesa.

II PROJEKTI

Oblasti iz kojih je Grad Sarajevo implementirao i aplicirao na projekte su: urbana mobilnost, zaštita okoliša, poduzetništvo, unaprjeđenje procesa obrazovanja, digitalizacija, održiv razvoj, smart city, saradnja sa dijasporom, kultura, upravljanje otpadom, energetska efikasnost, itd.

U proteklom periodu, sljedeći projekti su odobreni za finansiranje te uspješno implementirani ili su i dalje u procesu implementacije:

- **Projekat „Connecting Nature“ koji je finansiran iz programa Horizon 2020 sa ukupnim iznosom od 10.8 miliona EUR, a gdje je Grad Sarajevo pridruženi član.**

Connecting Nature je petogodišnji projekat ukupne vrijednosti 10.8 miliona EUR koji je finansiran od strane EU Programa za inovacije – Horizon 2020. Projekat okuplja 30 projektnih partnera iz domena lokalne samouprave, industrije, nevladinog sektora i akademske zajednice. Cilj projekta je pozicionirati Evropu kao globalnog lidera u oblasti inovacija i implementacije rješenja baziranih na prirodi.

Iako je Grad Sarajevo samo pridruženi član, učešće na jednom ovakvom projektu je od velikog značaja za Grad Sarajevo zbog sticanja novih znanja, iskustava i konekcija sa respektabilnim partnerima. Grad Sarajevo u ovom projektu učestvuje posredstvom Sarajevske regionalne razvojne agencije SERDA koja je partner na projektu. Projekat tretira mogućnosti iznalaženja pogodnih prirodnih, ekološki ispravnih rješenja, a koja su ujedno u funkciji postizanja ciljeva održivog razvoja u gradovima.

U sklopu projekta radi se na pilot aktivnosti – uspostavljanje prve urbane bašte sa elementima senzornog parka u Sarajevu. Pilot aktivnost realizuju Grad Sarajevo i SERDA u saradnji sa Školom za srednje stručno obrazovanje i radno osposobljavanje koja ima idealan prostor za uspostavljanje jedne takve bašte te sa Općinom Novo Sarajevo na čijem se području nalazi ova Škola, odnosno prostor za urbanu baštu.

Urbana bašta će biti otvorena za sve građane, ali je ipak poseban fokus stavljen na djecu sa poteškoćama u razvoju koji će baštu koristiti u edukativne svrhe, kao i za razvoj svojih vještina i znanja. Također, poseban je fokus stavljen i na osobe treće životne dobi, tačnije korisnike Centra za zdravo starenje koji se nalazi u blizini i kojima će jedna ovakva bašta i aktivnosti vezane za nju značiti puno te obezbijediti kvalitetan sadržaj za vrijeme koje provode u Centru.

Obzirom na značaj uspostavljanja jedne ovakve urbane bašte te da se radi o prvoj bašti ove vrste u Sarajevu, cilj nam je da ova bašta bude primjer dobre prakse koji će se replicirati i na druga područja, kako u Sarajevu, tako i širom BiH, ali i šire.

U decembru mjesecu održali smo javne konsultacije, odnosno urban lab, na jedan inovativan način, gdje su svi prisutni mogli da podijele svoje ideje i vizije o izgledu i sadržaju urbane bašte. Rezultat javnih konsultacija kao i rezultat pojedinačnih sastanaka uzeti su u obzir pri kreiranju idejnog rješenja urbane bašte. Planirano je da se u februaru mjesecu finalizira idejno rješenje kako bi se krenulo sa finalnom realizacijom ove aktivnosti i zvaničnim otvorenjem urbane bašte sa elementima senzornog parka.

- **Projekat „100 besplatnih web sitova/web shopova“ – program podrške poduzetništvu u saradnji sa kompanijom Laganoo iz Podgorice**

Doba pandemije otežalo je poslovanje mnogim privrednicama, ali je i ubrzalo proces digitalizacije, dodatno naglašavajući potrebu da poduzetnici svoje poslovanje prošire i na virtuelni prostor. Grad Sarajevo, u saradnji sa agencijom Laganoo, prepoznao je potrebe da pomogne privrednicima da pozicioniraju svoje poslovanje u online svijetu i prilagode se digitalnim promjenama koje se neprekidno dešavaju.

Agencija Laganoo odlučila je da posredstvom Grada Sarajeva donira besplatnih 100 web sajtova, odnosno online prodavnica, za poduzetnike iz Sarajeva uz godinu dana besplatnog održavanja. Donacija je ukupne vrijednosti 100.000 EURA.

Raspisan je javni poziv, a svi oni koji su zadovoljili uslove mogli su birati između web sajta ili web shopa (online prodavnice). Nakon izrade web sajta ili web prodavnice, obezbijedit će im se obuka za ažuriranje i dodavanje novih proizvoda. Javni poziv je završen, a trenutno je u procesu izrada web stranica za odabrane poduzetnike.

- **„Impakt inkubator poslovnih ideja“ – podrška razvoju preduzetništva i očuvanju radnih mjesta preduzetnika i malih preduzeća**

U sklopu zajedničke saradnje između Grada Sarajeva i Investicijske fondacije IMPAKT u 2021. godini realizovan je program „IMPACT inkubator poslovnih ideja“ koji ima za cilj pružanje preduzetničke obuke te kroz finansijsku, stručnu i mentorsku podršku omogućava osnivanje 5 novih poslovnih poduhvata na području 4 gradske općine (Stari Grad, Centar, Novo Sarajevo i Novi Grad). Program se realizuje uz podršku Švicarske agencije za razvoj i saradnju (SDC).

Program je uspješno završen u decembru 2021. godine i 5 najboljih ideja je nagrađeno sa po 5.000 KM, a pored toga svi ostali učesnici u programu imali su mogućnost da besplatno dobiju izradu web stranice / web shopa što je omogućio Grad Sarajevo.

Pored toga, ukupno 27 osoba sa poslovnim idejama prošlo je kvalitetnu poduzetničku obuku koja im je pružila znanja i vještine od velikog značaja za njihovo buduće poduzetničko putovanje.

- Grad Sarajevo i Slovačka ambasada u BiH: Opremanje kabineta u Zavodu Mjedenica

Projekat Grada Sarajeva „Jednako obrazovanje za sve“ koji će finansirati Slovak Aid, slovačka agencija za međunarodnu saradnju i razvoj će nabaviti specifičnu opremu za logopedski i kineziološki kabinet u JU Zavod Mjedenica.

JU Zavod za specijalno obrazovanje i odgoj djece Mjedenica je obrazovno-odgojna ustanova koja se bavi obrazovanjem, odgojem, rehabilitacijom, socijalnom integracijom i inkluzijom djece i odraslih sa teškoćama u razvoju.

Svaki dio planirane opreme predstavlja korak bliže njihovom osposobljavanju i jačanju kao pojedinaca i članova našeg društva. Opremanje ovih kabineta je od velikog značaja prvenstveno za samu djecu kojima će oprema i kabineti pomoći da unaprijede svoje vještine, roditeljima kojima puno znači svaki vid napretka koji njihova djeca naprave, a i samom pedagoškom osoblju kojima će ova oprema pomoći da postižu bolje rezultate i napredak u radu s djecom.

Ovim projektom željeli smo dati svoj doprinos unaprjeđenju sistema edukacije i rehabilitacije za djecu sa poteškoćama u razvoju, održavanju i obnavljanju njihove funkcionalne pokretljivosti te Zavod opremiti za pružanje usluga kompletnih fizikalnih terapija za aktuelne i buduće generacije koje će pohađati ovu ustanovu.

- Projekat Biciklističke staze Sarajevo – Pale

U junu 2020. godine potpisan je Memorandum o razumijevanju od strane tri općine – Pale, Istočni Stari Grad i Stari Grad Sarajevo, te Grada Sarajeva. Potpisnici su se dogovorili da zajednički pristupe razvoju turističke ponude na prostoru Grada Sarajeva i navedene tri općine kroz razvoj projekta Biciklističke staze Sarajevo – Pale. Izrađena je studija izvodljivosti za navedenu stazu i lansiran je tender za odabir izvođača.

- Nabavka modernih kanti za sitni ulični otpad u saradnji sa njemačkom razvojnom agencijom GIZ i KJKP „Rad“

Zbog evidentnog nedostatka korpi za odlaganje smeća na ulicama našeg grada, Grad Sarajevo je inicirao ovaj projekat koji ima za cilj poboljšanje komunalnih usluga na području sve četiri gradske općine.

Potpisivanjem Sporazuma između Njemačke razvojne agencije GIZ i KJKP „RAD“ d.o.o. ozvaničen je dogovor nabavke 150 kanti za sitni ulični otpad u Sarajevu ukupne vrijednosti 53.925,30 KM. Iste su postavljene na novim lokacijama, s metalnim poklopcima koje sprječavaju širenje otpada.

Odabir lokacija izvršen je u saradnji Grada Sarajeva sa KJKP „RAD“, čije zaduženje je i sama montaža te redovito održavanje i pražnjenje kanti u saradnji s nadležnim gradskim službama.

- **Projekat „Digitalnim vizitkama protiv deforestacije“ – Grad Sarajevo i domaći bh start-up Project Adam**

Procjenjuje se da preko 1.5 miliona stabala godišnje bude posječeno za izradu vizitki, koje se u 85% slučajeva oštete, izgube ili unište. Printanje istih problematično je za organizacije iz razloga što svaka izmjena podataka osobe rezultuje u tome da se moraju štampati nove. Vizitke su dugi niz godina nepraktični memento poslovanja prije digitalnog doba. Domaći, bh start-up Project Adam došao je do inovativnog i praktičnog rješenja za ovaj problem: Adam kartica.

Radi se o digitalnoj poslovnoj kartici koja korisnicima omogućava da kreiraju, dijele i pohrane digitalne kartice u jednoj aplikaciji. Svi relevantni poslovni podaci (e-mail, broj telefona, društvene mreže i slično) se čuvaju na jednoj lako dostupnoj i fleksibilnoj digitalnoj lokaciji te su uvijek spremni za dijeljenje.

Sa Project Adam timom ostvarena je saradnja na osnovu koje su svim zaposlenicima Gradske uprave, Gradskog vijeća, uključujući i gradske vijećnike, „instalirane“ digitalne vizit kartice – Adam. Ovim potezom Grad Sarajevo je pokazao svoju opredijeljenost da da svoj doprinos smanjenju deforestacije u svijetu.

- **Inicijativa „Re-imagine my street“ – transformacija javnih prostora kroz javne konsultacije sa građanima putem digitalne platforme „UrbanLab“**

Inicijativa „Moja ulica moja mašta“ se provodi u partnerstvu sa Općinom Centar Sarajevo, Univerzitetom u Sarajevu / Arhitektonskim fakultetom, a predvodi je UNDP BiH Accelerator Lab. Radi se o prvoj inicijativi ove vrste u Bosni i Hercegovini koja ima za cilj da doprinese inkluzivnoj i održivoj urbanoj transformaciji kroz kolektivno dijeljenje ideja za obnovu i unaprjeđenje javnih površina od strane građana te realizovanje konkretnih akcija koje će rezultirati zelenim, živopisnim i za život ugodnim ulicama i javnim površinama u općini Centar.

U sklopu ove inicijative uspostavljena je Digitalna platforma „Urban Lab“ koju je razvio UNDP Accelerator Lab, a predstavlja inovativni virtuelni alat koji građani mogu koristiti za podršku urbanoj transformaciji javnih prostora u Bosni i Hercegovini. Platforma pomaže lokalnim vlastima da organizuju interaktivne javne konsultacije i prikupe ideje građana za obnovu javnih prostora, poput ulica, parkova, trgova ili zapuštenih lokacija. Građanima se na ovaj način daje snažniji glas u ponovnom osmišljavanju javnih prostora na putu ka stvaranju gradova sa više zelenila i ugodnijih za život.

Pet prioriternih lokacija će biti uključeno u proces kolektivne ideacije putem digitalne platforme, i to: dio ulice „Musala“ (od „Obale Kulina bana“ do ulice „Mis Irbina“), „Radićeva“ ulica, „Hastahana“, Bulevar „Franca Lehara“ te „sive zone“ uz ulicu „Branilaca Sarajeva“ (na potezu od „Šenoine“ do „Radićeve“ ulice).

Nakon javnih konsultacija jedna od pet odabranih pilot lokacija će biti obnovljena na osnovu ideja građana i poslužit će kao demonstracija održive urbane transformacije, a koja potiče i vođena je lokalnim zajednicama.

- **Projekat CHIMERA PLUS – jačanje sektora kulturnih i kreativnih industrija MED područja**

Projekat „ChIMERA PLUS“ sa implementacijom je otpočeo u junu 2021. godine u okviru Interreg MED programa, s osnovnim ciljem jačanja sektora kulturnih i kreativnih industrija MED područja promocijom koncepta održivog urbanog razvoja.

Sarajevska regionalna razvojna agencija SERDA je 23.11.2021. godine prezentovala rezultate urađene Analize potreba predstavnika sektora kulturnih i kreativnih industrija, a izradi Analize prethodili su sastanci sa predstavnicima Lokalne interesne grupe projekta koju sačinjavaju predstavnici Grada Sarajeva, SERDA-e, muzeja, filmske industrije, IT-a, nevladinog sektora i eksperata u oblasti urbane održivosti, te kulturnih i kreativnih industrija. Analiza potreba poslužila je kao osnova za izradu Strateškog akcionog plana djelovanja sa identificiranim mjerama/projektima/inicijativama za unaprjeđenje. Nacrt Strateškog akcionog plana bit će upućen na Gradsko vijeće na usvajanje, nakon čega će uslijediti javna rasprava te izrada prijedloga Strateškog akcionog plana.

Projekat „ChIMERA PLUS“ realizuje se do juna 2022. godine, a ostali partneri na projektu su Regija Friuli Venezia Giulia i Kreativni klaster Apuglia iz Italije.

- **„Procjena izvodljivosti za sustav nadzora otpadnih voda u cijeloj EU za nadzor SARS-CoV-2“**

Grad Sarajevo je na inicijativu Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, a u saradnji sa KJKP „Vodovod i kanalizacija“ te Zavodom za javno zdravstvo KS, učestvovao u Evropskom projektu „Procjena izvodljivosti za sustav nadzora otpadnih voda u cijeloj EU za nadzor SARS-CoV-2“

Konkretno, radi se o naučno-istraživačkom projektu pokrenutom od strane Zajedničkog Istraživačkog Centra EU Komisije, Direktorat D – Sustainable Resources (EU JRC) koji je na pan-evropskom nivou osmišljen za nadzor prisutnosti virusa CORONACoV-2 u otpadnim vodama gradova sa ciljevima prikupljanja podataka, standardizacije procedura te razmjene iskustava među gradovima EU i sa konačnim ciljem izgradnje IT sistema za rano upozorenje na prisutnost virusa u populacijama gradova zemalja EU i susjednih zemalja. Prisutnost virusa detektira se laboratorijskim analizama uzetih uzoraka otpadnih voda u ovlaštenim institutima za javno zdravstvo, po protokolima i procedurama ustanovljenim najnovijim svjetskim istraživanjima.

U kreiranju krovne studije uključeno je 17 zemalja (Austrija, Belgija, Hrvatska, Kipar, Estonija, Njemačka, Grčka, Irska, Italija, Latvija, Malta, Poljska, Rumunija, Slovačka, Španija te Švedska), dok se u drugom dijelu projekta priključilo još 10 zemalja među kojima je i Bosna i Hercegovina.

- **Clicktivism as a real change – „Kliktivizam čini pravu promjenu“**

„Kliktivizam čini pravu promjenu“ je projekat koji provode Centar za edukaciju i istraživanje „Nahla“ i Grad Sarajevo, uz finansijsku podršku Evropske unije i Vijeća Evrope kroz akciju „Promocija različitosti i jednakosti u Bosni i Hercegovini“. U sklopu ovog projekta, Centar za edukaciju i istraživanje „Nahla“ organizovao je događaj i panel diskusiju pod zajedničkim nazivom „Govor mržnje i mladi – kakve posljedice ostavlja u online i offline okruženju“. Jedan od govornika na ovome skupu bila je i zamjenica gradonačelnice Grada Sarajeva Anja Margetić.

U okviru ovog projekta, organizovana je i **Edukaciju za mlade aktiviste/ice u oblasti govora mržnje i ljudskih prava**. Ova edukacija obuhvatala je teoretski okvir o govoru mržnje, zločinima iz mržnje i ljudskim pravima te praktične vještine potrebne za djelovanje u okviru civilnog društva i trenerske vještine za vršnjačke edukacije. Cilj programa je upoznati mlade aktiviste/ice sa okvirom ljudskih prava na globalnom i lokalnom nivou, sa mehanizmima djelovanja, institucionalnim okvirom te alatima i metodama kako djelovati protiv diskriminacije i govora mržnje online i uživo, kako na ličnom nivou tako i u sklopu različitih građanskih inicijativa.

Ovaj program je u skladu i sa preporukama Komiteta ministara Vijeća Evrope o sveobuhvatnom pristupu pri adresiranju govora mržnje, uključujući i kontekst online platformi, u okviru ljudskih prava bazirajući se na sudsku praksu Evropskog suda za ljudska prava te pozivajući se na dokumente Vijeća Evrope i naslijeđa No Hate Speech pokreta.

- Projekat „Urbana transformacija Sarajeva“ (UTPS)

Projekat urbane transformacije Sarajeva finansira i njime strateški upravlja Švicarski državni sekretarijat za ekonomske poslove (SECO), a u okviru Švicarskog programa saradnje za BiH za period 2021.-2024. godina. Cilj ovog projekta je modernizacija sistema urbanističkog planiranja u Sarajevu, unaprjeđenje upravljanja, jačanje kapaciteta nadležnih institucija za urbanističko planiranje, izrada urbanističkog planskog dokumenta Kantona Sarajevo i izvođenju malih intervencija. Ovaj projekat podržava participativni proces koji uključuje Kanton Sarajevo, Grad Sarajevo, Univerzitet Sarajevo, općine i Grad Istočno Sarajevo.

Na osnovu saradnje na projektu Urbana transformacija Sarajeva, također je uspostavljena i bliža, konkretnija saradnja sa Gradom Zürichom. Potpisan je Memorandum o saradnji Grada Sarajeva i Grada Züricha, a delegacija koju su činile šefica Službe za održivi urbani razvoj, šefica Odjela za međunarodnu saradnju i njena zamjenica, dolazile su u radnu posjetu u decembru mjesecu tokom koje su razmijenjena iskustva te obavljeni razgovori o konkretnijoj saradnji ova dva grada. Trenutno je u toku finaliziranje tema za konkretnu saradnju i realizaciju zajedničkih projekata.

- Aktivnosti u oblasti otpada hrane – Sarajevo Food Lab

Primijetivši kako je pitanje otpada hrane veoma bitna tema o kojoj se premalo priča, Grad Sarajevo je u saradnji sa Accelerator Lab UNDP BiH započeo aktivnosti na ovu temu. Organizovana je panel diskusiju na kojoj su učestvovali stručnjaci koji su govorili na ovu temu. Jedan od zaključaka panela je i da se o ovoj temi treba više govoriti te podizati svijest građana o ovoj temi i mogućim rješenjima kako bi se spriječilo stvaranje otpada hrane te spriječile neželjene posljedice koje mogu nastati. U tom kontekstu objavljen je i Izazov „Hrana nije otpad“. Grad Sarajevo i Accelerator Lab UNDP BiH pozvali su pojedince, organizacije civilnog društva, akademske institucije, privatni sektor i medije da kandiduju svoje ideje za praktična, primjenjiva i inovativna rješenja na temu: Kako promijeniti navike i prakse koje dovode do bacanja hrane i/ili pretvoriti otpad od hrane u nešto korisno? Svi zainteresovani mogli su kandidovati svoje inovativne ideje putem Consul platforme (consul.sarajevo.ba) i takmičiti se za jednu od tri novčane nagrade koje je obezbijedio UNDP BiH: 1. mjesto 3,000 \$; 2. mjesto 2,000 \$ i 3. mjesto 1,000 \$.

U navedenom roku pristiglo je 26 zanimljivih prijedloga rješenja, od kojih su izabrana tri najbolja koja su i nagrađena. Sve navedeno ukazalo je na potrebu da se pristupi izradi jednog strateškog dokumenta za Sarajevo koji će dati okvir za konkretne mjere i aktivnosti kojima će se uticati na problem otpada od hrane. S tim u vezi, Grad Sarajevo u saradnji sa Accelerator Lab-om formirao Sarajevo Food Lab koji okuplja sve relevantne eksperte i pojedince koji su zainteresovani za ovu

temu. U oktobru mjesecu održan je i prvi online sastanak članova Sarajvo Food Lab-a, a zaključni sastanci poslužili su za izradu prvog nacrtu strateškog dokumenta koji će biti dostavljen članovima na komentar, a zatim nakon finalizacije bit će upućen na usvajanje Gradskog vijeća Grada Sarajeva. Nakon obavljene serije sastanaka i konsultacija sa relevantnim pojedincima i institucijama, dokument je trenutno u fazi finaliziranja, a u formi nacrtu bit će dostavljen Gradskom vijeću Grada Sarajeva na usvajanje.

- **Projekat Muzejske priče – IPA prekogranična saradnja BiH – Srbija**

Grad Sarajevo je vodeći aplikant u projektu Muzejske priče. U 2021. godini izrađen je finalni izvještaj implementacije projekta. U sklopu projekta postignuto je sljedeće:

- Uspostavljena Mreža muzeja koji čine predstavnici kulturnih institucija iz BiH i iz Srbije te održani sastanci Mreže;
- Održano ukupno 9 izložbi u Sarajevu i u Srbiji, što je postignuto uz nadljudske napore u uslovima pandemije Covid-19 i uz poštovanje svih epidemioloških mjera obje države. Razmjena izložbi je dodatno učvrstila uspostavljenju saradnju između kulturnih institucija ove dvije države;
- Izrađene aplikacije, odnosno audio vodiči za 11 muzeja – 6 u Sarajevu i 5 u Srbiji. Ovo je posebno bitno u vrijeme pandemije da su muzeji i bogatstvo eksponata koje posjeduju dostupni široj javnosti i na ovaj način, te da iz udobnosti svojih domova, u vremenu izolacije i smanjenog kretanja, građani mogu da virtuelno posjećuju muzeje te uživaju u njihovim sadržajima;
- Izrađen je zajednički katalog u kojem su predstavljeni eksponati muzeja koji učestvuju u projektu;
- Izrađen zajednički promotivni video koji predstavlja muzeje koji učestvuju u projektu;
- Nabavljena potrebna oprema za sve muzeje koji učestvuju u projektu i
- Mreža muzeja i njeni članovi promovisani putem društvenih mreža – FB i Instagram stranice Muzejske priče.

- **Sarajevo grad filma – UNESCO Mreža kreativnih gradova**

U 2019. godini, nakon podnesene aplikacije za kandidaturu Grada Sarajeva, „Sarajevo – Kreativni grad filma” na „Mreži kreativnih gradova UNESCO-a”, Sarajevo je dobilo titulu kreativnog Grada filma UNESCO-a i time postalo dio velike UNESCO porodice. Proglašenjem Sarajeva kreativnim gradom filma UNESCO-a omogućava se filmskoj kulturi i drugim kreativnim industrijama da daju značajan doprinos održivom razvoju grada kao ključnom pokretaču unaprjeđenja i promocije industrije, turizma i obrazovanja. Cilj ovog projektnog programa je stvaranje novih pristupa i angažmana u filmskoj i televizijskoj industriji, poboljšanje filmskih lokacija i infrastrukture, povećanje zapošljavanja te razvoj i poboljšanje filmskog turizma u sve bitnijoj razvojnoj ulozi turizma.

U 2020. godini uspostavljena je Upravljačka jedinica za projekat Sarajevo grad filma, uspostavljen Savjetodavni odbor, održan sastanak Savjetodavnog odbora, uspostavljena FB stranica Sarajevo UNESCO City of film te web stranica www.sarajevocityoffilm.ba na kojima se objavljuju sve relevantne informacije iz ove oblasti.

U toku 2021. godine implementirane su neke aktivnosti iz Akcionog plana 2020.-2024. Jedna od tih aktivnosti je i „Noć kina“, događaj koji je u održan u Sarajevu gradu filma UNESCO-a 28. decembra,

simbolično na dan kada su 1895. u Parizu braća Lumiere održala prvu kino projekciju na svijetu. U vrijeme novogodišnjih praznika, događaj Noć kina kao poklon publici na jednu noć otvorio je vrata sarajevskih kina i omogućio građanima Sarajeva i turistima besplatno uživanje u filmovima u kinima Cineplexx, CineStar, u multimedijalnom centru Ilidža – kinu Igman, u kinu Meeting Point, kinu Novi Grad i Free kinu Valter.

- **Smart.sarajevo.ba Web stranica**

Krajem 2018. godine UNDP u Bosni i Hercegovini, u partnerstvu s Gradom Sarajevom, Općinom Stari Grad i Kantonom Sarajevo, pokrenuo je inicijativu Pametno Sarajevo koja ima za cilj: stimuliranje učešća stanovnika u urbanom razvoju, pilot poboljšanje javnih usluga temeljenih na tehnologijama te gradska saradnja između javnih, privatnih i građanskih učesnika na putu prema gradu budućnosti.

U sklopu ove inicijative izrađena je web stranica na kojoj se redovno objavljuju novosti i dešavanja iz oblasti urbane mobilnosti, zaštite okoliša, digitalizacije, održivog razvoja, kulture, upravljanja otpadom, energetske efikasnosti, itd. Također, na smart.sarajevo web stranici uspostavljeni su i City Mind Lab i Sarajevo Food Lab odsjeci koji predstavljaju vrlo važne građanske neformalne strukture te je posjetiocima pružena mogućnost registracije u slučaju da žele dati svoj doprinos ovim strukturama. U budućnosti je planirano da informacije o većini projekata na kojima Odsjek trenutno radi budu dostupne na ovoj web stranici kao i njeno proširenje i što bolja SEO optimizacija.

- **Sharing Cities - Sart City UK**

Odsjek za pripremu projekata uspostavio je saradnju i sa Ambasadom Velike Britanije. Ta se saradnja ogleda u učešću Grada u programu Sharing Cities, kao i saradnji iz oblasti kreativnih industrija preko British Council-a.

- **Projekat iz oblasti urbane mobilnosti – Interreg Adrion TRIBUTE, 3.3 mil EUR**

Grad Sarajevo učestvuje u „Interreg Adrion“ programu u formi partnera. Vodeći aplikant je Milanski Univerzitet Polytechnic, a aplikacija okuplja partnere iz Slovenije, Italije, Hrvatske, Grčke, Srbije i Crne Gore.

TRIBUTE projekat, koji obuhvata integrativne i inovativne aktivnosti u oblasti urbane mobilnosti, za cilj ima unaprjeđenje javnog prijevoza, uz izazove koji se javljaju uslijed socio-ekonomskih i demografskih promjena. Koristeći prednosti elektro-mobilnosti i revolucije podijeljene mobilnosti, projektom se žele testirati inovativne pilot aktivnosti i alati za održiva mobilna rješenja u gradovima koji učestvuju u projektu: Milano, Maribor, Ljubljana, Zagreb, Patras, Novi Sad, Podgorica i Sarajevo.

Implementacija projekta je počela u januaru 2021. godine. Ukupan budžet planiran za Grad Sarajevo je 150.000 EUR. Grad Sarajevo za ovaj projekat ima u cilju da se u svakoj od gradskih općina postavi po jedna punionica za električna vozila. Također, planirano je i uspostavljanje tzv. „Mobility Islands” koji bi znatno poboljšali stepen urbane mobilnosti i održivosti u gradu Sarajevu.

- **Kampanja Evropske sedmice mobilnosti pod sloganom „Krećimo se održivo! Ostanimo zdravi“**

Evropska sedmica mobilnosti se obilježava širom svijeta u periodu od 16. do 22. septembra 2021. godine. Ova evropska inicijativa potiče gradove na uvođenje i promociju održivih prijevoznih sredstava i povezivanja građana kako bi koristili alternativna prijevozna sredstva. Generalna direkcija za životnu sredinu Evropske komisije je 2002. godine pokrenula kampanju „Evropska sedmica mobilnosti“ koja se organizuje svake godine, a aktivnosti se završavaju 22. septembra obilježavanjem „Svjetskog dana bez automobila“.

Udruženim snagama svih relevantnih aktera, u Sarajevu se u periodu od 16. do 22. septembra obilježena je Evropska sedmica mobilnosti. Svaki dan u ovoj sedmici predstavljani su primjeri dobre prakse u gradu Sarajevu sa ciljem da inspirišu i druge da svojim djelovanjem unaprjeđuju mobilnost, a samim tim i kvalitet života i boravka u našem gradu. U ovoj kampanji učestvovali su Grad Sarajevo, Ministarstvo saobraćaja Kantona Sarajevo, Info centar Evropske unije u Bosni i Hercegovini i Udruženje inženjera saobraćaja i komunikacija, u partnerstvu sa Nextbike, Beebee, Giro di Sarajevo i Centrotransom.

- **Program saradnje s dijasporom**

U cilju privlačenja investicija i prijenosa znanja i tehnologija u svrhu razvoja lokalnih zajednica i Bosne i Hercegovine u cjelini, započet je program saradnje sa dijasporom u partnerstvu sa Komisijom za međunarodnu saradnju, Sarajevskom regionalnom razvojnom agencijom (SERDA) i Udruženjem „Naša perspektiva“ Sarajevo. Nosilac aktivnosti je Odjeljenje za međunarodnu saradnju. U fokusu saradnje s dijasporom, osim investicija u privredni sektor, je i rad sa lokalnim zajednicama te saradnja sa akademskom zajednicom, mentorstvo, prijenos znanja, naučno-istraživački rad te povezivanje univerziteta.

Na sastanku održanom sa članovima radnog tijela formiranog za ovaj projekat, dogovoreno je da se krene sa organizovanjem poslovnih sastanaka na kojima bi se potencijalni investitori iz dijaspore povezivali s projektnim partnerima i privrednicima iz BiH. Osim toga, dogovoreno je da se kreira platforma koja će dijaspori pružati usluge i olakšati proces investicija i formiranje baze projektnih ideja kako bi se što bolje usmjerile investicije u konkretne projekte.

Platforma City Mind Lab bi mogla poslužiti za pohranu ideja općina, Grada Sarajeva, nevladinog sektora i privrednika i kao mjesto na kojem dijaspora može naći podatke o svim relevantnim partnerima na jednom mjestu.

Grad Sarajevo će u budućnosti sačiniti nacrt Memoranduma o saradnji čiji će potpisnici biti Grad Sarajevo, „Naša perspektiva“ i SERDA, s mogućnošću da im se pridruži i Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice.

Krajnji cilj je da se u sklopu Grada Sarajeva napravi kontakt tačka za dijasporu koja će poslužiti za uvezivanje sa svim bitnim akterima iz ove oblasti.

- **Novogodišnja rasvjeta – Turistička zajednica 30.000 KM**

U saradnji sa drugim relevantnim Službama pripremili smo i predali aplikaciju za Javni poziv Turističke zajednice KS za dodjelu sredstava za nabavku novogodišnjih ukrasa i iluminacije.

Odobreno je ukupno 30.000 KM koje će, uz planirano učešće Grada, biti utrošeno za nabavku ukrasa i iluminacije za ukrašavanje sarajevskih ulica i mostova.

Aplikacije koje su pripremljene u 2021. godini, a koje se trenutno nalaze u procesu evaluacije od strane donatora:

- „100 climate neutral cities“
- „TAIEX“

Aplikacije koje su predate, a nisu odobrene:

- IT BOP – IT prilike za mlade
- ACCELERATE IT
- Projekat sanacije fasada

III ZAKLJUČNA RAZMATRANJA

Svaki od pobrojanih projekata koji su ovdje predstavljani u nekoliko redaka iza sebe sadrže čitav niz zahtjevnih kompleksnih koraka i procedura – od pronalaženja adekvatnih javnih poziva, pripreme projektnih prijedloga, procesa apliciranja koji je specifičan za svakog pojedinačnog donatora, čitavog procesa implementacije, saradnje sa različitim partnerima i korisnicima, specifične finansije i finansijske procedure, aktivnosti vidljivosti, pa sve do izvještavanja i pravdanja sredstava donatoru, gdje za svaki korak možemo reći da ujedno predstavlja zaseban projekat. Naročit izazov predstavlja iznalaženje pogodne harmonizacije aktivnosti i administrativnih metoda radi prilagođavanja domaćih procedura sa procedurama donatora koje su obavezujuće za korisnike grantova.

Za uspješnu realizaciju svake navedene faze potrebno je multidisciplinarno i široko znanje i vještine iz više oblasti te kvalitetno znanje engleskog jezika, koji je najčešće obavezni jezik komuniciranja s donatorima te i unutar posebnih vještina i znanja iz oblasti svake faze projektnog ciklusa, finansija, marketinga/odnosa sa javnošću i mnogih drugih, koje su ključne za kvalitetu čitavog procesa o kojem govorimo.

Još jedan od izazova za članove Odsjeka za pripremu projekata, ali i za svu gradsku administraciju, predstavljaju i sami predmeti svakog od projekata, obzirom da se radi o projektima iz široke palete oblasti. Članovi Odsjeka moraju ući duboko u suštinu i detaljno izučiti problematiku svakog od projekata, tako da je nužna i neophodna kvalitetna i „prohodna“ saradnja svih sa svima.

Uzimajući u obzir sve navedeno, kao i rezultate koji su postignuti u proteklom periodu, potrebno je pružati kontinuiranu i sve veću podršku Odsjeku koji se bavi projektima finansiranim iz međunarodnih, a i domaćih fondova i linija, naročito imajući u vidu da uspješne aplikacije predstavljaju izuzetan izazov implementacije uspješnog projekta.

Danas, Odsjek za pripremu projekata u osnovi čine šefica Odsjeka, projektni saradnik koji se plaća iz sredstava odobrenih projekata te dva projektna asistenta koji su angažovani i plaćeni iz budžetskih sredstava. Dakle, dodatni pozitivni aspekt ovog trenda predstavlja proaktivna mogućnost angažovanja i davanja šanse za rad, ali i sticanje i proširivanje specifičnog znanja i iskustva kvalitetnim mladim ljudima. Ovakvo angažovanje mladih osoba, koje imaju posebna znanja i vještine potrebne za ove poslove i unaprjeđuju ih, ne predstavlja trošak, već investiciju, obzirom da svojim rezultatima itekako opravdavaju ukazano povjerenje i uložena sredstva, a ujedno su i najbolji mogući kadar, provjeren kadar za eventualno buduće zapošljavanje.

Sve navedeno, bez sumnje ukazuje na značajan pozitivan trend, proaktivan i inovativan pristup, koji donosi mnogobrojne dobrobiti i to za sve građanke i građane i za naše društvo u cjelini. Evidentno je da smo, pokrenuvši značajne procese, privukli višemilijunska sredstva u našu zajednicu, uspostavili nova, bitna partnerstva, te time ojačali i samu funkciju i poziciju Grada Sarajeva, a sve ovo je faktički tek početak.

Nije zanemarivo da svojim iskustvom možemo poslužiti kao primjer dobre prakse te pobuditi izazov da u što skorijem roku što veći broj lokalnih zajednica pronađe svoj ubrzan razvojni put i kapacitet po uzoru na Grad Sarajevo, a da mi i dalje nastavimo u ovom pravcu, jačajući svoje kapacitete i gradeći dodatna znanja i iskustva iz svih ovih bitnih oblasti.